

Norden

Sammanfattning

Utskottet behandlar i detta betänkande dels regeringens skrivelse 2011/12:90 Nordiskt samarbetet 2011, dels redogörelsen till riksdagen 2011/12:NR1 Nordiska rådets svenska delegations berättelse om verksamheten under 2011. Utskottet behandlar även fyra följdmotioner till skrivelsen och redogörelsen som berör frågor om nordiskt samarbete, gränshinder, kulturfrågor, djurskydd, utrikes- och säkerhetssamarbete samt samarbete med närområdet.

Utskottet föreslår att skrivelsen och redogörelsen läggs till handlingarna och att motionerna avslås.

I betänkandet finns fyra reservationer (S, MP, SD, V).

Innehållsförteckning

Sammanfattning	1
Utskottets förslag till riksdagsbeslut	3
Redogörelse för ärendet	4
Ärendet och dess beredning	4
Bakgrund	4
Skrivelsens och redogörelsens huvudsakliga innehåll	4
Utskottet	5
Nordiskt samarbete	5
Motionerna	5
Utskottets ställningstagande	5
Samarbete med närområdet	9
Motionen	9
Utskottets ställningstagande	10
Skrivelsen, redogörelsen och övriga motionsyrkanden	11
Reservationer	12
1. Nordiskt samarbete, punkt 1 (S)	12
2. Nordiskt samarbete, punkt 1 (SD)	13
3. Samarbete med närområdet, punkt 2 (S)	17
4. Samarbete med närområdet, punkt 2 – motiveringen (MP, V)	19
<i>Bilaga</i>	
Förteckning över behandlade förslag	20
Skrivelse 2011/12:90	20
Följdmotioner med anledning av skrivelse 2011/12:90	20
Redogörelse 2011/12:NR1	21
Följdmotioner med anledning av redogörelse 2011/12:NR1	21

Utskottets förslag till riksdagsbeslut

1. Nordiskt samarbete

Riksdagen avslår motionerna 2011/12:U21 yrkandena 1–4, 2011/12:U22 yrkandena 1 och 3–5 samt 2011/12:U27 yrkandena 1–4.

Reservation 1 (S)

Reservation 2 (SD)

2. Samarbete med närområdet

Riksdagen avslår motion 2011/12:U22 yrkandena 2, 6 och 7.

Reservation 3 (S)

Reservation 4 (MP, V) – motiveringen

3. Övriga yrkanden

Riksdagen avslår motion 2011/12:U28.

4. Skrivelsen och redogörelsen

Riksdagen lägger skrivelse 2011/12:90 och redogörelse 2011/12:NR1 till handlingarna.

Stockholm den 22 maj 2012

På utrikesutskottets vägnar

Sofia Arkelsten

Följande ledamöter har deltagit i beslutet: Sofia Arkelsten (M), Walburga Habsburg Douglas (M), Carina Hägg (S), Tommy Waidelich (S), Mats Johansson (M), Carin Runeson (S), Fredrik Malm (FP), Olle Thorell (S), Kerstin Lundgren (C), Kenneth G Forslund (S), Christer Winbäck (FP), Bodil Ceballos (MP), Hans Linde (V), Désirée Liljevall (S), Elisabeth Björnsdotter Rahm (M), Robert Halef (KD) och Björn Söder (SD).

Redogörelse för ärendet

Ärendet och dess beredning

Utskottet behandlar i detta ärende regeringens skrivelse 2011/12:90 Nordiskt samarbete 2011, med huvudsaklig inriktning på verksamheten i Nordiska ministerrådet. Utskottet behandlar också redogörelsen till riksdagen 2011/12:NR1 Nordiska rådets svenska delegations berättelse om verksamheten under 2011. Utskottet behandlar även fyra följdmotioner (S, SD) till skrivelsen och redogörelsen.

Bakgrund

Skrivelsens och redogörelsens huvudsakliga innehåll

I skrivelse 2010/11:90 redogör regeringen för samarbetet under 2011 mellan de nordiska ländernas regeringar, med huvudsaklig inriktning på verksamheten i Nordiska ministerrådet. Skrivelsen beskriver Nordiska ministerrådets verksamhet bl.a. vad gäller gränshindersarbetet, samhällsskydd och beredskap, utrikespolitik och försvarssamarbete. Regeringen redogör även för rådets arbete med närområdet, EU och med länder utanför EU.

Nordiska rådets svenska delegation redogör i sin berättelse för rådets 63:e session den 1–3 november 2011 i Köpenhamn och en översikt görs över rådets övriga verksamhet under året. Tema för den 63:e sessionen var ”De öppna nordiska samhällena”. Bakgrunden var de tragiska händelserna i Oslo och på Utöya i Norge några månader tidigare, som brutalt illustrerat att det även i Norden finns en politisk extremism som kan leda till vålds- och terrorhandlingar. Syftet med debatten var att diskutera vad de nordiska länderna samfällt kan göra för att möta sådana tendenser och om möjligt identifiera konkreta åtgärder och initiativ.

Henrik Dam Kristensen valdes till president för Nordiska rådet i samband med den 62:a sessionen. Efter det danska valet hösten 2011 inträdde han i den danska regeringen och efterträddes då som president för rådet av Bertel Haarder för återstoden av 2011. I det danska ordförandeskapsprogrammet för 2011 fanns tre prioriteringar: att verka för en snabbare beslutsprocess i det nordiska samarbetet; att förstärka Nordens röst i EU och i andra internationella forum; att skapa en samlad strategi för Arktis.

Nordiska rådets svenska delegation består av 20 ledamöter och 20 suppleanter som riksdagen väljer ut bland sina ledamöter, samt därutöver av de statsråd regeringen utser. Delegationens ordförande har under 2011 varit Karin Åström (S) och delegationens vice ordförande Cristina Husmark-Pehrsson (M). Alla riksdagspartier har varit representerade såväl i delegationen som i dess arbetsutskott.

Utskottet

Nordiskt samarbete

Motionerna

Socialdemokraterna anför i kommittémotion *2011/12:U22 (S) yrkande 1* att det nordiska samarbetet är unikt vid en internationell jämförelse. Framgångarna är dock inte tillräckliga för att möta dagens och framför allt morgondagens utmaningar, varför ett än mer utvecklat och förstärkt samarbete behövs. Potential för ökat samarbete finns enligt *yrkande 3* bl.a. inom miljöområdet. Norden bör vara en ledande region i miljöarbete och i omställningen till ett klimatneutralt samhälle. Vikten av att stödja och utveckla de olika organ som arbetar praktiskt med att lösa gränshinder påpekas i *yrkande 4*. Vidare understryks i *yrkande 5* dels den viktiga funktion Nordiska rådet har när det gäller att driva på och kontrollera de nordiska regeringarnas samarbete, dels vikten av att ytterligare stärka det inomnordiska samarbetet, bl.a. i form av nätverk.

Sverigedemokraterna vill enligt motion *2011/12:U21 (SD)* öka det nordiska samarbetet inom en rad frågor på försvars- och säkerhetsområdet. I motionen föreslås att regeringen verkar för ökad samordning av den nordiska luftövervakningen, ett gemensamt nordiskt system för övervakning av havsområdena och gemensam isbrytarkapacitet i Arktis (*yrkandena 1 och 2*). Konkreta strategier bör också utvecklas för hur de nordiska länderna avser reagera och hjälpa varandra vid kris eller angrepp i enlighet med den solidaritetsförklaring som antogs i Helsingfors 2011 (*yrkande 4*). I motionens *yrkande 3* efterfrågas ett utökat ambassadsamarbete mellan de nordiska länderna.

I motion *2011/12:U27 (SD) yrkande 1* betonas vikten av att stärka och bevara det nordiska kulturarvet och i *yrkande 2* föreslås att Sverige bör verka för att en bred nordisk kulturkanon tas fram. Vidare föreslår motionärerna i *yrkandena 3 och 4* att Norden ska vara världsledande inom frågor som rör djurskydd och djurens välbefinnande och att de nordiska länderna ska harmonisera djurskyddslagstiftningen för att undvika att bristande djurskydd blir en konkurrensfördel inom Norden.

Utskottets ställningstagande

Utskottet konstaterar inledningsvis i likhet med vad som anförts i motion *2011/12:U22 (S)* att det nordiska samarbetet har en stark folklig förankring. Samarbetet utgår från ett gemensamt kulturarv och vilar på gemensamma värderingar i fråga om demokrati, frihet, rättvisa och rättsstat. Samarbetet mellan de nordiska länderna spänner över alla samhällsområden. På många sätt är det nordiska samarbetet unikt vid en internationell jämförelse.

Utskottet anser i likhet med regeringen att det nordiska samarbetet är av stor vikt för Sverige. Att samverka, knyta kontakter och utbyta information är en god nordisk tradition. Nordiskt samarbete samt samverkan i närområdet och i Östersjöregionen är prioriterat av den svenska regeringen. Tillsammans bildar de nordiska länderna en stark kraft för att möta utmaningar och skapa nya möjligheter. Under året har planeringen inför Sveriges ordförandeskap i Nordiska ministerrådet 2013 inletts, ett arbete som kommer att intensifieras under 2012. En viktig prioritet för det svenska ordförandeskapet är enligt regeringen att bidra till en ökad politisk dynamik i det nordiska samarbetet. För att uppnå detta mål diskuteras bl.a. en reform av budgetprocessen, vilket skulle kunna bidra till att göra en snabbare anpassning till förändrade politiska prioriteringar möjlig (prop. 2011/12:1, utg.omr. 5).

Under 2011 var Finland ordförande för det nordiska regeringssamarbetet. Klimatförändringarna var huvudtemat för ordförandeskapet och i det finska ordförandeskapsprogrammet betonades viljan att stärka de nordiska ländernas roll som föregångare i klimatarbetet. Utskottet välkomnar att de nordiska statsministrarna vid mötet i Globaliseringsforum i Köpenhamn slog fast att Norden ska vara ledande i grön tillväxt och att arbetet med ett nytt nordiskt miljöhandlingsprogram inletts under året. Nordiska ministerrådet kommer också att delta i FN:s konferens om miljö och hållbar utveckling i Rio de Janeiro och i samband med det arrangeras en nordisk dag för att synliggöra vår politik på området. En vision för det nordiska miljömärket Svanen antogs 2010 av miljöministrarna enligt vilken Svanen år 2015 ska vara erkänt som ett av de mest effektiva frivilliga konsumentpolitiska redskapen för tillförlitliga miljöval.

Vidare har det nordiska arbetet enligt regeringen alltmer kommit att fokusera på gränshindersfrågor. Vid nordiska rådets årliga session 2011 var det gränshindersfrågor som dominerade debatten. Enligt Nordiska ministerrådets sekretariat hade 13 gränshindersfrågor lösts sedan den förra sessionen 2010. Exempel på lösta gränshinder under året är att taxiresor över den svensk-finska gränsen gjorts möjliga och att det blivit lättare för svenska underskoterskor att få auktorisation i Danmark. Under april månad höll samtliga nordiska parlament debatter om gränshinder inom Norden. Den svenska debatten hölls den 12 april. Ewa Björling deltog i debatten i sin egenskap av nordisk samarbetsminister och utlovade bl.a. att Sverige kommer att lyfta fram frågor om gränshinder under det svenska ordförandeskapet i Nordiska ministerrådet 2013. Den 30 november 2011 arrangerade Nordiska rådets svenska delegation i samarbete med Gränshindersforum en konferens om gränshinder i Norden. Under konferensen presenterades och diskuterades rapporten "Har vi råd med gränshinder" från Copenhagen Economics.

Utskottet välkomnar dessa framsteg men vill understryka att arbetet med att undanröja gränshinder måste pågå kontinuerligt. Det arbete som för närvarande genomförs för att kartlägga och motverka gränshinder inom bl.a.

hälsoområdet, byggsektorn, arbetsmarknads- och socialförsäkringsområdena är därför viktig. Utskottet vill också understryka vikten av det arbete som utförs av de regionala informationstjänsterna för att i samarbete med Gränshindersforum bekämpa gränshinder.

Nordiska ministerrådet beslutade under 2011 att lägga ned Nordiska institutet för kunskap om kön (Nikk) som nordisk institution. Beslutet baserades bl.a. på en fristående utvärdering av institutet som visade på bristande måluppfyllnad. Nikk ska enligt beslutet i stället verka som ett nordiskt samarbetsorgan för att bättre motsvara de förväntningar som finns på det nordiska jämställdhetsarbetet. Nordiska ministerrådet har beslutat om mandat för det nya samarbetsorganet och diskussioner pågår om lämplig placering.

Jämställdhet är en del av den nordiska identiteten, och samarbetet på området bygger på gemensamma traditioner. De nordiska länderna och självstyrande områdena har många gemensamma drag och lika problemställningar, samtidigt som jämställdhetspolitiken i de olika länderna varierar. Sedan 1960-talet har etableringen av de nordiska välfärdsstaterna och lagstiftningen på jämställdhetsområdet infriat stora delar av målen för det jämställdhetspolitiska arbetet. Trots detta finns det viktiga utmaningar som fortfarande är olösta och det nordiska erfarenhetsutbytet och samarbetet är enligt utskottets uppfattning värdefullt för att utveckla jämställdhetspolitiken i de nordiska länderna.

I Nordiska rådet samarbetar de nordiska ländernas parlament och regeringar. Samarbetet omfattar sociala och rättsliga frågor, kultur, ekonomi och näringsliv, kommunikationer, miljö och säkerhet. Nordiska rådets roll är att ta initiativ där man ser behov eller möjligheter i det nordiska samarbetet. Plenarförsamlingen beslutar efter beredning i utskott om rekommendationer som riktar sig till en eller flera nordiska regeringar. Nordiska rådet följer också upp och kontrollerar att rekommendationerna genomförs på bästa möjliga sätt. I likhet med vad som anförs i motion 2011/12:U22 anser utskottet att möjligheten för nationella parlamentariker att delta i internationella processer och sammanhang i grunden är en demokratifråga och att Nordiska rådet fyller en viktig funktion, inte minst när det gäller att driva på och kontrollera de nordiska regeringarnas samarbeten. Det framgår också av skrivelsen att regeringen ser den goda dialogen och samverkan med Nordiska rådets svenska delegation som betydelsefull.

Mot bakgrund av utskottets överväganden ovan avstyrks *motion 2011/12:UU22 (S) yrkandena 1 och 3–5* i den mån de inte tillgodosetts.

Utskottet anser att kultursamarbete är en grundsten i det nordiska samarbetet. Norden präglas såväl av en kulturell och språklig mångfald som av en kulturell och språklig gemenskap över gränserna. Det kulturella och konstnärliga utbytet i Norden är en central del av det officiella nordiska samarbetet för att öka kunskapen om och stärka sammanhållningen mellan våra länder och självstyrande områden. Inom ramen för kulturministrarnas globaliseringsinitiativ Nordisk kultur i världen genomfördes en presentation

av nordisk litteratur på Paris bokmässan Salon du Livre, som detta år hade nordisk litteratur i fokus. Den nordiska satsningen omfattade ett program med 40 inbjudna nordiska författare och ett sidoarrangemang för att presentera nordisk barn- och ungdomslitteratur. Under året beslutades det även om att Göteborgs bokmässan Bok & Bibliotek 2012 kommer att sätta den nordiska litteraturen i fokus. På danskt initiativ har Nordiska ministerrådet finansierat en sammanställning av nordiska texter som resulterat i skriften ”Nordisk litteratur til tjeneste”. Syftet med skriften var att öka språkförståelsen mellan de nordiska länderna och värna om det gemensamma kulturarvet. Den innehåller originaltexter på danska, norska och svenska samt översättningar till ett av dessa språk från isländska, färöiska, finska, samiska och grönländska.

Sverige arrangerade under sitt senaste ordförandeskap i Nordiska ministerrådet 2008 en konferens om djurskydd. Jordbruksminister (numera landsbygdsminister) Eskil Erlandsson anförde då att djurskyddslagstiftningen i de nordiska länderna generellt sett är mycket långtgående. Djurens välmående är en viktig fråga både för djurhållare, förädlingsindustri och inte minst för konsumenterna i Norden. Konferensen följdes upp av Nordiska ministerrådet för fiskeri och havsbruk, jordbruk, livsmedel och skogsbruk vid mötet i juni samma år. Ministrarna var eniga om att djurskyddsfrågor är viktiga och att ett gott djurskydd är en viktig nordisk konkurrensfördel. Man enades om att stödja ytterligare nordisk forskning och erfarenhetsutbyte kring djurskyddsfrågor, bl.a. kopplingen mellan ett gott djurskydd och god kvalitet på animaliska livsmedel. Sedan dess har en nordisk arbetsgrupp inrättats med mål att säkerställa att de nordiska ländernas myndigheter inom djurskydd och livsmedel samarbetar effektivt.

Det framgår av skrivelsen att det nordiska försvarspolitiska samarbetet fortsatt att fördjupas under 2011, i linje med regeringens strävan att genom praktiskt samarbete stärka ländernas möjligheter att främja gemensamma intressen och bidra till säkerhet och stabilitet. Den 1 januari 2011 tog Sverige över ordförandeskapet i det nordiska försvarssamarbetet, Norddefco, som innefattar större delen av försvarspolitiken inom ramen för det nordiska samarbetet. Det svenska ordförandeskapet hade som huvudprioritering att nå resultat i redan befintliga och pågående samarbeten snarare än att identifiera nya samarbetsområden och fokuserade på tre områden: säkerhetspolitisk diskussion, fördjupat och effektivt samarbete samt insatser. I november 2011 hölls ett ministermöte där länderna kom överens om att undersöka möjligheterna till nordiskt samarbete kring taktisk flygtransportförmåga. Vidare kom ministrarna överens om att fortsätta studera möjligheten för ett förstärkt och fördjupat nordiskt samarbete i Afghanistan och att fortsätta det viktiga nordiska samarbetet till stöd för afrikansk kapacitetsuppbyggnad och stöd till Eastern African Standby Forces.

Vid utrikesministerrådet i Helsingfors i april 2011 antog de nordiska utrikesministrarna en deklaration om en nordisk solidaritetsförklaring. Denna innebär att om ett nordiskt land skulle bli anfallet ska de andra län-

derna bistå med de medel som krävs om de blir ombedda till det. I förklaringen fastslås att det är naturligt för de nordiska länderna att samarbeta i solidarisk anda för att möta utrikes- och säkerhetspolitiska utmaningar. Detta gäller inte minst i förhållande till potentiella risker som katastrofer orsakade av människan, digitala attacker och terrorattacker. Som en konkretisering av samarbetet har arbetet med att utreda tekniska aspekter av ett tätare samarbete på området cybersäkerhet fått förnyat mandat.

De nordiska och baltiska länderna undertecknade i augusti 2011 ett samförståndsavtal om postering av diplomater på varandras utlandsmyndigheter. Avtalet ska underlätta för de nordiska och baltiska länderna att upprätthålla en diplomatisk närvaro runt om i världen genom flexibla och kostnadseffektiva lösningar. Avtalet reglerar diplomatiska och praktiska aspekter vid postering av diplomater på ett annat nordiskt eller baltiskt lands utlandsmyndighet. Regeringen har tidigare uttalat (prop. 2011/12:1 utg.omr. 5) att man också i fortsättningen kommer att verka för en stärkt samordning av verksamheten vid de nordiska och baltiska ambassaderna i länder utanför Norden. Sammanfattningsvis anser utskottet att regeringens ambitionsnivå och inriktning av det nordiska samarbetet vad avser utrikes- och försvarspolitik är rimlig.

Utskottet avstyrker *motionerna 2011/12:UU21 (SD) yrkandena 1–4 och 2011/12:U27 (SD) yrkandena 1–4* i den mån de inte tillgodosetts genom det anförda.

Samarbete med närområdet

Motionen

I kommittémotion *2011/12:U22 (S) yrkande 6* anför Socialdemokraterna att det behövs ett djupt och omfattande samarbete med närområdet, Barentsregionen och i Arktis. Sverige bör enligt *yrkande 2* ytterligare främja den arktiska regionen och utveckla forskningen i Arktis. Med respekt för varje lands rätt att själv besluta om sina naturtillgångar och med respekt för FN:s havsrättskonvention ska Sverige verka för ett långsiktigt skydd för de känsliga miljöerna i Arktis i internationella sammanhang. Frågan om sjöfartssäkerhet i Arktis bör också få ett större genomslag i regeringens arbete. Sverige bör initiera en genomgång av existerande rättsordningar som berör såväl Barentsregionen som de arktiska regionerna för fortsatt diskussion om att stärka och utveckla dem där så behövs. Barentssamarbetet bör stärkas och fördjupas ytterligare, samtidigt som det svenska deltagandet bör baseras än mer på regionala strukturer samtidigt som en sammanhållen strategi på nationell nivå utvecklas (*yrkande 7*).

Utskottets ställningstagande

Utskottet konstaterar att Nordiska ministerrådet samarbetar med länder och organisationer i Nordens närområde. Estland, Lettland, Litauen, nordvästra Ryssland, Östersjöstaternas råd, Arktiska rådet och Barentsrådet är länder och organisationer som omfattas av samarbetet. Vidare noterar utskottet att samarbete med olika aktörer i norra Europa har fått en alltmer central position i Nordiska rådets verksamhet. I Norden och närområdet finns också ett flertal av Sveriges viktigaste handels- och samarbetspartner. Enligt utskottets uppfattning är det nordiska samarbetet med närområdet viktigt för att bidra till en säker, stabil utveckling i området, att stärka demokratin och att öka värdegemenskapen i den nordliga delen av Europa. Utskottet vill även betona vikten av att samordna de insatser som görs av olika aktörer och institutioner inom regionen för att öka effektiviteten och synergierna i genomförandet.

Utskottet konstaterar att Sverige innehaft ordförandeskapet i Barentsrådet (Beac) under en tvåårsperiod mellan oktober 2009 och oktober 2011. Barentssamarbetet genomförs på två nivåer, dels mellanstatligt samarbete inom Beac, dels regionalt samarbete inom Barents regionkommitté (BRC) där 13 nordliga regioner ingår, vilka för svensk del innefattar Norrbotten och Västerbotten. Det svenska ordförandeskapets huvudprioritering var en övergång till en ekoeffektiv ekonomi som bl.a. innefattar förbättrade villkor för små och medelstora företag i regionen, utveckling av förnybar energi samt att ge särskild uppmärksamhet åt att åtgärda förorenade områden i nordvästra Ryssland. Under det svenska ordförandeskapet tog BRC initiativ till att utarbeta en transportstrategi för Barentsregionen. En regional arbetsgrupp för transport- och logistikfrågor inrättades också. Riksdagen stod i samband med det svenska ordförandeskapet värd för en parlamentarisk Barentskonferens i Luleå våren 2011. Huvudfrågorna för konferensen var miljö och hållbar utveckling, näringsliv, infrastruktur och entreprenörskap. Enligt utskottets uppfattning är det väsentligt att insatserna för att stärka samarbetet inom Barentsregionen på olika nivåer fortsätter även efter att det svenska ordförandeskapet upphört. Utskottet förutsätter en fortsatt hög svensk profil i genomförandet av de prioriterade områdena.

Hösten 2011 fastställdes prioriteringarna i Nordiska ministerrådets arktiska samarbetsprogram för perioden 2012–2014, "Hållbar utveckling i Arktis". Dessa ligger väl i linje med prioriteringarna i den svenska strategin för den arktiska regionen som beslutades i maj 2011. Syftet med den svenska strategin är att ur ett internationellt perspektiv presentera Sveriges förhållande till Arktis, Sveriges prioriteringar och hur Sveriges politik för det arktiska området bör utvecklas. Det fördjupade nordiska och europeiska samarbetet gör dessutom att Sverige allt tydligare påverkas av andra länders politik och prioriteringar i fråga om Arktis. I strategin framhålls

att det är ett svenskt intresse att nya framväxande aktiviteter styrs av gemensamma regelverk och framför allt att de har ett miljömässigt hållbarhetsfokus.

Nordiska rådet deltar i det arktiska arbetet genom den observatörsplats som rådet har i Arktiska parlamentarikerkommittén (SCPAR). Rådet deltar även med en delegation till den parlamentariska arktiska konferensen som hålls vartannat år. Under året har den arktiska regionen även ägnats stor uppmärksamhet i Nordiska rådets egen verksamhet. Rådet har bl.a. antagit en rekommendation med anledning av ministerrådets förslag till nytt arktiskt samarbetsprogram.

Utskottet konstaterar att Arktis är en utmaning av växande betydelse. Inte minst genom klimatförändringen blir de arktiska frågorna allt viktigare för det internationella samfundet. Utskottet välkomnar därför att regeringen, såväl i strategin för det arktiska området som i programmet för det svenska ordförandeskapet i Arktiska rådet, prioriterar frågor som bidrar till en miljömässigt och socialt hållbar utveckling i Arktis. Utskottet noterar också att Arktiska rådet under 2011 beslutade om ett avtal om samarbete vad gäller sjöräddning.

Med hänvisning till det anförda avstyrker utskottet *motion 2011/12:UU22 (S) yrkandena 2, 6 och 7* i den mån de inte tillgodosetts.

Skrivelsen, redogörelsen och övriga motionsyrkanden

Utskottet anser att det är värdefullt att regelbundet få redogörelser för verksamheten i Nordiska ministerrådet och Nordiska rådet. I likhet med vad som framfördes av Riksdagskommittén (bet. 2005/06:RS3 kap. 4), anser utskottet att de nationella parlamentens fackutskott har en viktig roll i arbetet med att förankra det nordiska samarbetet i parlamenten. Utskottet har utöver detta inga synpunkter på skrivelsen och redogörelsen och föreslår att de läggs till handlingarna.

Utöver de yrkanden som behandlas tidigare i detta betänkande finns motionsvis framförda förslag som är föremål för förenklad motionsbehandling enligt de riktlinjer som har fastslagits av riksdagen med anledning av Riksdagskommitténs betänkande 2005/06:RS3 och i enlighet med den av utskottet i oktober 2010 fastställda promemorian Förenklad motionsbehandling under återstoden av mandatperioden. Utskottet har vid en genomgång och beredning funnit att det yrkande som redovisas nedan inte kan vara aktuellt för något tillkännagivande från riksdagen. Efter denna behandling avstyrker ett enligt utskottet *motion 2011/12:U28 (S)*.

Reservationer

Utskottets förslag till riksdagsbeslut och ställningstaganden har föranlett följande reservationer. I rubriken anges vilken punkt i utskottets förslag till riksdagsbeslut som behandlas i avsnittet.

1. Nordiskt samarbete, punkt 1 (S)

av Carina Hägg (S), Tommy Waidelich (S), Carin Runeson (S), Olle Thorell (S), Kenneth G Forslund (S) och Désirée Liljevall (S).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 1 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen. Därmed bifaller riksdagen motion 2011/12:U22 yrkandena 1 och 3–5 samt avslår motionerna 2011/12:U21 yrkandena 1–4 och 2011/12:U27 yrkandena 1–4.

Ställningstagande

Samarbete och öppenhet har gjort Norden till en välfärdsregion av världsklass. Framgångarna är dock inte tillräckliga för att möta dagens och framför allt morgondagens globala utmaningar, varför ett än mer utvecklat och förstärkt samarbete behövs. Genom att samtliga nordiska länder deltar i den europeiska marknaden har det nordiska samarbetet stärkts. Sveriges, Finlands och Danmarks medlemskap i EU och Norges och Islands tillhörighet till det europeiska ekonomiska samarbetsområdet påverkar det nordiska samarbetet positivt. Islands pågående ansökan om EU-medlemskap påverkar samarbetet ytterligare i positiv riktning.

De nordiska länderna ligger långt fram i arbetet med klimat- och miljöfrågor. Det finns dock fortfarande outnyttjad potential i samarbetet. En stor del av lösningen på klimatfrågan ligger i ledarskap, budskap och finansiering. Norden bör som region vara ledande när det gäller samverkan mellan näringslivet och det offentliga. För att denna samverkan ska nå sin fulla kapacitet krävs det att det finns en långsiktig planering kring hur bl.a. energin ska produceras i framtiden samt hur den nordiska energimarknaden ska vara uppbyggd. Norden bör vara en ledande region i miljöarbete och i omställningen till ett klimatneutralt samhälle.

En viktig fråga för det nordiska samarbetet har alltid varit främjandet av integration mellan de nordiska länderna och att underlätta för medborgarna att röra sig över gränserna. Färre gränshinder är en förutsättning för ett framgångsrikt Norden. Jobbfrågan är en av de viktigaste frågorna och för att få en ökad sysselsättning krävs det att Sverige aktivt arbetar för att

lösa de gränshinder som finns. Avvecklingen av gränshinder bidrar även till att Sverige och Norden som region kan verka mer framgångsrikt internationellt.

Även om integrationen mellan länderna och de olika regionerna i Norden har kommit långt återstår ändå problem. De nordiska ländernas regelverk skiljer sig fortfarande åt, vilket medför problem för människor, organisationer och företag. Nya direktiv från EU som innebär lagförändringar samt nya lagar inom varje nordiskt land skapar kontinuerligt ny gränshindersproblematik, särskilt gentemot de länder i Norden som inte tillhör EU. Det är därför behövligt med ett fortlöpande gränshinderssamarbete utifrån detta för att minimera de problem som ofta uppkommer.

När det gäller Öresundsförbindelsen har den väsentligt förbättrat möjligheterna till integration i Öresundsregionen. Den visar också på vikten av satsningar på infrastruktur som knyter samman de nordiska länderna. Det är naturligt och viktigt att öka integrationsinsatserna ytterligare, liksom att fortsätta stödja och utveckla de olika organ som jobbar praktiskt med att lösa gränshinder.

Möjligheten för nationella parlamentariker att delta i internationella processer och sammanhang är en demokratifråga. De folkvalda nationella parlamentarikerna utgör en viktig länk mellan olika beslutsfattande nivåer i en globaliserad värld. Det politiska uppdraget innebär bland mycket annat opinionsbildning samt informations- och kunskapsspridning. Parlamentariker är också den länk som för medborgarnas synpunkter och idéer vidare såväl på lokal och regional nivå som i nationella och internationella sammanhang. Även när det gäller genomförande och uppföljning av redan beslutade åtgärder och åtaganden har nationella parlament och parlamentariker av hävd en viktig uppgift. Genom ett deltagande av direktvalda parlamentariker stärks legitimiteten i hela implementeringsprocessen. För det nordiska samarbetet fyller Nordiska rådet en viktig funktion inte minst när det gäller att driva på och kontrollera de nordiska regeringarnas samarbete. En styrka för de nordiska länderna är också att många ledamöter i de nationella parlamenten engagerar sig i det nordiska samarbetet. Det är nödvändigt att ytterligare stärka det inomnordiska samarbetet samt byggandet av nätverk, som i sin tur kan öka det nordiska inflytandet i EU och i andra samarbetsorgan.

2. Nordiskt samarbete, punkt 1 (SD)

av Björn Söder (SD).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 1 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen. Därmed bifaller riksdagen motionerna 2011/12:U21 yrkandena 1–4 och 2011/12:U27 yrkandena 1–4 och avslår motion 2011/12:U22 yrkandena 1 och 3–5.

Ställningstagande

Nordiskt kulturarv

Den djupaste roten till den svenska kulturens särart ligger i vår historia och i den natur och det klimat där den har vuxit fram. Mot denna bakgrund är det ganska naturligt att vår kultur uppvisar stora likheter med våra nordiska grannländers. Genom likheterna i levnadsbetingelser och årtusenden av nära och naturliga relationer mellan befolkningarna har en skandinavisk och nordisk kulturkrets vuxit fram. Denna nordiska kulturgemenskap är något Sverige bör bejaka och bygga vidare på. Det nordiska kultursamarbetet utgör hörnstenen i den gemenskap som binder samman de nordiska länderna. Kultursamarbetet återspeglar den grund av gemensamma värderingar som vi i de nordiska länderna står på. Nordiska kulturfonden är ett nordiskt samarbetsorgan vars uppgift är att i vid bemärkelse främja kultursamarbete mellan de nordiska länderna. Nordiska kulturfonden har fem fokusområden som särskilt prioriteras, men någon tydlig prioritering att stärka och bevara det nordiska kulturarvet finns inte med där. Vårt gemensamma nordiska kulturarv binder oss samman, och det är av stor vikt att detta gemensamma arv bevaras och stärks. Därför bör Nordiska kulturfonden i sina riktlinjer slå fast att aktiviteter som främjar och bevarar vårt gemensamma nordiska kulturarv och våra gemensamma traditioner ska höra till deras prioriterade fokusområden. Detta bör regeringen och den svenska delegationen verka för i det nordiska samarbetet. År 2005 beslutade den borgerliga danska regeringen med stöd av Dansk Folkeparti att låta sju kommittéer påbörja arbetet med att ta fram förslag över verk som kunde anses som en särskilt värdefull del av det danska kulturarvet och tillsammans utgöra en dansk kulturkanon. När arbetet presenterades 2006 hade antalet områden ökat till nio och varje område innehöll en lista på tolv verk. De områden som berördes var arkitektur, bildkonst, design och konsthantverk, film, litteratur, konstmusik, populärmusik, scenkonst och barnkultur. Det primära syftet med kulturkanonen var att den skulle fungera som en introduktion till det danska kulturarvet och stimulera till tankar och debatt kring konst och kulturfrågor. Projektet bidrog starkt till att blåsa liv i den danska kulturdebatten och lyfte kulturpolitiken till en position på den politiska och mediala dagordningen som den aldrig tidigare varit i närheten av. Trots de starka känslor som initialt omgav projektet har den färdiga kulturkanonen blivit väl mottagen i stora delar av det danska samhället. De danska kulturinstitutionerna har tagit kulturkanonen till sig och har med avstamp i denna skapat flera nya uppsättningar och verk. Även de danska skolorna som har fått kulturkanonen sig tillde-

lad i bokform har dragit nytta av projektet, och många skolor använder den i dag som en utgångspunkt i sin undervisning. I samband med beslutet om den danska kulturkanonen föreslog också den danska undervisningsministern, Bertel Haarder, att en gemensam nordisk litteraturkanon skulle tas fram. Alla fem nordiska regeringar ställde sig bakom satsningen och finansieringen skedde via Nordiska ministerrådet. Skriften "Nordisk litteratur till tjäneste" presenterades 2008 och bidrog till både en ökad debatt och ett ökat intresse kring den nordiska kulturen. Nordiska ministerrådet bör följa upp satsningen på den nordiska litteraturkanonen genom att med inspiration från den danska modellen ta fram en ny, bred nordisk kulturkanon som även innefattar områden som arkitektur, bildkonst, musik, scenkonst, film och barnkultur.

Djurskydd

Djurskyddet inom de nordiska länderna har långa anor och en djup folklig förankring. För många invånare i Norden är det goda djurskyddet en så viktig fråga att den betraktas som en del av den nationella och regionala kulturen och identiteten. De nordiska länderna står sig också väl vid en internationell jämförelse, men förbättringspotentialen är fortfarande stor och på vissa områden har Norden halkat efter. Enligt bl.a. rapporten "Världens bästa djurskydd" från förbundet Djurens rätt är det tveksamt om de nordiska länderna kan sägas vara bäst i världen eller ens i Europa när det gäller djurskydd. På flera viktiga områden överträffas det svenska och nordiska djurskyddet av länder som Schweiz och Österrike, men i vissa avseenden också av länder som Kanada, Nederländerna, Storbritannien och Kroatien. De nordiska länderna borde enas om en gemensam målsättning nämligen att vara världens ledande region i frågor som gäller djurskydd och djurens välbefinnande. Ett stort problem är också att det fortfarande finns stora skillnader beträffande djurskyddslagstiftningen och uppföljningen av denna mellan de nordiska länderna. Stora skillnader mellan länderna i detta avseende bidrar till att skapa ekonomiska incitament för ett bristande djurskydd, då ett nordiskt land genom en svagare djurskyddslagstiftning kan skaffa sig konkurrensfördelar gentemot de övriga nordiska länderna. Ett tydligt exempel på detta har varit det förhållandevis svaga djurskyddet inom den danska grisnäringen, som gett danska grisbönder ekonomiska fördelar i förhållande till svenska grisbönder. Andra områden där problematiska skillnader fortfarande kvarstår är t.ex. reglerna kring slakt och kastning, pälsdjursuppfödning etc. Även reglerna och formerna för uppföljningen av djurskyddslagstiftningen skiljer sig åt mellan länderna. Sverige bör, inom ramen för det nordiska samarbetet, arbeta för att de nordiska länderna i högre utsträckning än i dag harmoniserar djurskyddslagstiftningen och regelverket för uppföljande kontroller i syfte att bristande djurskydd inte ska kunna utgöra en konkurrensfördel inom Norden.

Nordiskt försvarssamarbete

I likhet med vad som fördes fram i Stoltenbergrapporten 2009, bör det nordiska samarbetet inom en rad frågor på försvars- och säkerhetsområdet öka. Det finns uppenbara förtjänster i att de nordiska länderna tar ett gemensamt ansvar för regionens säkerhet, i likhet med vad som länge planerades under kalla krigets era. Vi välkomnar därför att de nordiska länderna lanserade Nordefco-samarbetet 2009. Det har dock inte gjorts tillräckligt mycket konkret för att uppnå ett fördjupat försvarssamarbete i linje med de förslag som finns i Stoltenbergrapporten; vi vill se ökade insatser i det nordiska försvarssamarbetet för att uppnå sådana resultat på följande områden.

Vad avser luftförsvar bör Sverige i ett kortare perspektiv verka för ett tätare samarbete vad gäller en samordning av den nordiska luftövervakningen, inkluderat luftförsvaret över Island. I ett längre perspektiv bör nordisk personal skickas till Keflavik på permanent basis. De nordiska flygvapnen knyts därmed närmare varandra och utvecklar samarbetet i skarpt läge. I princip borde de nordiska flygvapnen klara luftövervakningen över hela det nordiska lufrummet inklusive Island utan att vara avhängiga Nato.

Vidare bör Sverige verka för att de nordiska länderna utvecklar ett system för övervakning av havsområdena. Sverige och Finland har redan en militär utväxling vad gäller övervakning av Östersjön. Detta bör kunna vidareutvecklas till att innefatta även övriga nordiska länder. Det är också av stor vikt att de nordiska länderna utvecklar isbrytarkapacitet vid Arktis för att inte tappa konkurrensfördelar gentemot USA, Kanada och Ryssland, vilka alla har isbrytarkapacitet i dag. Isbrytarkapacitet i arktiska förhållanden är mycket kostsamt och bör därför utvecklas gemensamt. För att möjliggöra övervakning och insatser i de enorma nordiska havsområdena måste ett gemensamt satellitsystem för övervakning och kommunikation också utvecklas. I dag köper de nordiska länderna nödvändiga tjänster från annan part, men givet att man utvecklar systemen gemensamt kan man på sikt spara pengar genom att slippa köpa satellittjänsterna. Det är dock osannolikt att det är ekonomiskt försvarbart att utveckla satellitsystem för ett enskilt nordiskt land.

Ambassadsamarbete

Det finns ett stort värde i att vi har svenska ambassader i ett stort antal länder för att bevaka, företräda och främja svenska intressen på alla områden i verksamhetslandet eller inom en internationell organisation. De är även viktiga för att ge service åt svenska myndigheter, företag, organisationer och enskilda medborgare. Samtidigt går det inte komma undan att ambassader kräver resurser och pengar. För att kunna behålla den bredd vi har i svenska ambassader och konsulat anser vi att ett sätt att spara resurser skulle vara ett samarbete med nordiska länders ambassader genom att de t.ex. inryms i samma lokaler. Själva ambassadverksamheterna ska fortfarande vara nationella, men vi bör samarbeta rent praktiskt och logistiskt

för att spara resurser. Detta är exempelvis fallet i Berlin där den svenska ambassaden ingår tillsammans med övriga nordiska länder i komplexet Nordiska ambassaderna – Nordische Botschaften. Sverige delar där tillsammans med Danmark, Finland, Island och Norge en gemensam innergård och gemensamhetshuset Fellehuset. Fellehuset kan besökas utan föransmälan och visar växlande nordiska utställningar. Här finns även information om de nordiska länderna samt lokalen för konsulära ärenden. Tyvärr finns inte liknande exempel på särskilt många fler orter. Det finns tveklöst stora besparingsmöjligheter genom ett ambassadsamarbete, samtidigt som samarbetet i utrikesfrågor ökar och vi drar lärdom av varandra.

3. Samarbete med närområdet, punkt 2 (S)

av Carina Hägg (S), Tommy Waidelich (S), Carin Runeson (S), Olle Thorell (S), Kenneth G Forslund (S) och Désirée Liljevall (S).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 2 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen. Därmed bifaller riksdagen motion 2011/12:U22 yrkandena 2, 6 och 7.

Ställningstagande

Nordiska rådet och Nordiska ministerrådet har ett nära samarbete med flera internationella, nationella och regionala organisationer utanför Norden och då främst Arktiska rådet, Barentsrådet och Östersjöstaternas råd. Det övergripande målet för det nordiska samarbetet med närområdet är att bidra till en säker, stabil utveckling i området, att stärka demokratin och att öka värdegemenskapen i den nordliga delen av Europa.

Liksom tidigare påpekats är det viktigt att Sverige nu initierar en genomgång av existerande rättsordningar som berör såväl Barentsregionen som de arktiska regionerna för fortsatt diskussion om att stärka och att utöka dem där så behövs. Arktiska rådet och Barentsrådet är samarbetsorgan mellan regionernas åtta respektive fyra länder som ska säkerställa en fredlig dialog med målet att arbeta för att skydda och värna den arktiska miljön.

Den kunskap och kompetens som vuxit fram inom det regionala Barents-samarbetet är betydande och måste ytterligare utvecklas. Det är av stor vikt att alla goda krafter, exempelvis företag, myndigheter, kommuner, universitet och enskilda, samverkar. För detta fordras en fortsatt bra samordning, information och en välutbyggd och fungerande infrastruktur. Den ekonomiska aktiviteten i den nordliga regionen ökar dessutom och därmed också regionens ekonomiska och säkerhetspolitiska betydelse, vilket innebär att en sammanhållen politik för det nordliga området behövs. Med ett större engagemang från svensk sida kan vi övervaka vad som händer i

området från säkerhetssynpunkt, samtidigt som Sveriges miljöteknik skulle komma väl till pass i den känsliga miljön i området. Det är av största vikt att Barentssamarbetet stärks och fördjupas ytterligare på samtliga fem insatsområden, samtidigt som det svenska deltagandet bör baseras än mer än tidigare på regionala strukturer samt även utveckla en sammanhållen strategi på nationell nivå.

Arktis är i blickpunkten i världen i dag. Klimatförändringen leder till ökat intresse för exploatering av resurser som olja, gas och mineraler. Flera länder vill utöka sina territorier och områdets säkerhetspolitiska betydelse ökar. Arktis är en av de delar på jorden där klimatförändringar redan är mycket märkbara. Det är förändringar som får direkta effekter för befolkningen i Arktis, samtidigt som de ger följdverkningar på hela det globala klimatsystemet. Det behövs ett djupt och omfattande svenskt engagemang i Arktis. Klimatförändringarna skapar nya utmaningar som vi måste förhålla oss till och påverka. Om länder och företag väljer att investera i förnybar energi och klimatsmarta innovationer i stället för i svåråtkomlig oljeborrnig får vi en rimlig chans både att skydda Arktis mot katastrofala oljeutsläpp och att bromsa de klimatförändringar som så tydligt hotar regionen. Vi menar att framväxande aktiviteter måste styras av starka regelverk med krav på bästa tillgängliga teknik och av en försiktighetsprincip utifrån hårda miljökrav.

När isen försvinner öppnas också nya transportleder via Nordost- och Nordvästpassagerna. Om sjöfart via Nordpolen blir möjlig året runt kan flödena bli jämförbara med dem vi finner i Nordatlanten. Denna trafik ökar naturligtvis dramatiskt risken för olyckor och därmed risken för oljeutsläpp. Stoltenberg rapporten om sjöfartssäkerhet i Arktis måste få ett större genomslag i regeringens arbete. Det är inte rimligt att exempelvis Grönland ensamt ska stå för de räddnings- och saneringskostnader som kan uppstå i samband med att ett kryssningsfartyg går på grund. Det behövs ett avtal som innebär att staterna i området gemensamt finansierar denna typ av insatser.

Ansträngningar bör göras för att på lång sikt skydda den känsliga arktiska miljön och stödja den lokala befolkningens ekonomi, hälsa och kultur. Samma anda av samarbete och hänsyn bör eftersträvas som föregick skyddandet av Antarktis, trots att de två polerna skiljer sig åt väsentligt i flera avseenden. Målet är att få till stånd bindande juridiska regelverk till skydd för den känsliga arktiska miljön. De delar av Arktis som historiskt har varit skyddade, på grund av ett permanent havsistäcke, måste skyddas med ett starkt bindande regelverk och fredas från naturgas, oljeexploatering och fiske med destruktiva redskap samt fiske på hotade bestånd. För resterande Arktis måste samarbetet stärkas mellan länderna. Samarbetet bör utgå från överenskommelsen i FN:s konvention för biologisk mångfald om att människans tryck på särskilt känsliga ekosystem ska minimeras. Vi anser att Sverige, med utgångspunkt från både konventionen om biologisk mångfald och klimatkonventionen, kan ifrågasätta fram-

tida olje- och naturgasexploateringar i området. Det gäller även fiske med destruktiva redskap och fiske på hotade bestånd. Med respekt för varje lands rätt att själv besluta om sina naturtillgångar och med respekt för FN:s havsrättskonvention ska Sverige verka för ett långsiktigt skydd för de känsliga miljöerna i Arktis i internationella sammanhang.

4. Samarbete med närområdet, punkt 2 – motiveringen (MP, V)

av Bodil Ceballos (MP) och Hans Linde (V).

Ställningstagande

Till följd av klimattförändringen smälter isarna i Arktis med en förfärande hastighet. Sedan 1980 har nästan hälften av Nordpolens vinteris försvunnit och inom tio år kan Arktis vara helt isfritt på sommaren. Detta medför att sjöfarten i området troligen kommer att öka, med okända effekter på miljön och den biologiska mångfalden. En annan konsekvens av det förändrade klimatet är att fiske möjliggörs i en skala som inte tidigare förekommit. Det mest uppmärksammade problemet är emellertid att det under de smältande isarna och i Arktis som helhet finns enorma tillgångar av olja, kol och fossil gas. Dessutom finns stora fyndigheter av mineraler. Issmältningen i Arktis medför också en ny säkerhetspolitisk situation. Nya transportvägar för sjöfarten, stora energi- och mineraltillgångar och regionens maktstrategiska läge kommer att innebära ett kraftigt ökat intresse från många olika aktörer.

Vi ser nu en snabb militarisering av Arktis och Barentsområdet. Ryssland och en rad Natoländer har ökat sin militära närvaro i regionen, vilket bl.a. visat sig i ett antal större internationella militärövningar i norra Sverige. Det är en utveckling som oroar oss djupt, risken är överhängande att den ökade militära närvaron i regionen leder till ökade säkerhetspolitiska spänningar i vårt eget närområde. Det är viktigt att Sverige agerar för att undvika en sådan utveckling, t.ex. skulle man kunna verka för att Arktis blir en zon fri från massförstörelsevapen. Även om utvecklingen sker på fredlig väg talar allt för att regionen står inför en dramatisk förändring där dess karaktär av vildmark försvinner för alltid.

Inom ett eller några decennier kan stora delar av Arktis vara exploaterade. Regeringen bör därför ta initiativ till ett omedelbart moratorium för all utvidgad exploatering av Arktis under tio år, samtidigt som man inom Arktiska rådet verkar för att ett nätverk av marina skyddade områden i regionen införs. Vidare bör regeringen verka för ett förbud mot ny oljeborrning i Arktiska oceanen. Beträffande exploatering av fiskeresurserna bör regeringen verka för ett moratorium dels mot bottentrålning i områden där fiske förekommer i dag, dels mot fiske på fiskebestånd utan vetenskapligt satta kvoter. Slutligen bör regeringen verka för att International Maritime Organization (IMO) slutför arbetet med Polarkoden för skeppstrafik i Arktis.

BILAGA

Förteckning över behandlade förslag

Skrivelse 2011/12:90

Regeringens skrivelse 2011/12:90 Nordiskt samarbete 2011.

Följdmotioner med anledning av skrivelse 2011/12:90

2011/12:U21 av Julia Kronlid m.fl. (SD):

1. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att inom ramen för det nordiska samarbetet verka för ökade insatser för att uppnå samordnat luftförsvar och samordnad luftövervakning.
2. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att inom ramen för det nordiska samarbetet verka för ökade insatser för att uppnå samordnad havsövervakning och samordnat satellitsystem.
3. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att inom ramen för det nordiska samarbetet verka för ett tätare nordiskt samarbete när det gäller ambassader.
4. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att inom ramen för det nordiska samarbetet verka för en konkretisering av den nordiska solidaritetsförklaringen.

2011/12:U22 av Karin Åström m.fl. (S):

1. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om det nordiska samarbetet.
2. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om samarbete i norra Europa: Barentsregionen och de arktiska regionerna.
3. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om miljöarbetet.
4. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om gränshinder.
5. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om Nordiska rådet.
6. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om närområdet.
7. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om Barentssamarbetet.

Redogörelse 2011/12:NR1

Redogörelse 2011/12:NR1 Nordiska rådets svenska delegations berättelse om verksamheten under 2011.

Följdmotioner med anledning av redogörelse 2011/12:NR1

2011/12:U27 av Mattias Karlsson m.fl. (SD):

1. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att inom ramen för det nordiska samarbetet stärka och bevara det nordiska kulturarvet.
2. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att inom ramen för det nordiska samarbetet verka för att en bred nordisk kulturkanon ska tas fram.
3. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att Sverige inom ramen för det nordiska samarbetet bör arbeta för att Norden ska vara världsledande inom frågor som rör djurskydd och djurens välbefinnande.
4. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att Sverige inom ramen för det nordiska samarbetet bör arbeta för att de nordiska länderna i högre utsträckning än i dag harmoniserar djurskyddslagstiftningen och regelverket för uppföljande kontroller i syfte att bristande djurskydd inte ska kunna utgöra en konkurrensfördel inom Norden.

2011/12:U28 av Björn von Sydow (S):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att regeringen ska verka för att det skapas ett ministerråd för säkerhets- och utrikespolitiken inom Nordiska ministerrådet.